

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • uzasziyoli@list.ru • 2006-yil, 20-oktabr • № 42 (3871)

ИФОРЛИ ТҮЙГУЛАР ТАСВИРИ

Дилдан орзу айлар эдим

Шунаңги бир онни,

То қофия кила олсан

Жавлон билан Жаҳонни.

Мустақиллик даври учун

Шукронамиз бор ахир,

Сен билан биз кўролдик

Озод ҳур замонни.

Жавлон дўстим, жавлон уриб

Иҳод этил, пайт етид,

Канча жўшиб мадж этсак оз

Она ўзбекистонни.

Ўзбекистон Каҳрамони, халк шоири Абдулла Ориповнинг ушбу мисралари халқимизнинг ардокли мусаввир Жавлон Умарбеков асарларининг мазмун-моҳияти хакида ёркин тасаввур беради. Айни дамда мустақилини ва бадий иҳод уйғунлиги, иҳод ахлининг Ватан олдидағи шарафли бурччи утирилади.

Мазкур шеърда шоир ва мусаввир ўртасидаги иҳодий ҳамкорлик оҳангларини илгайзис. Унинг илдизи Алишер Навоий ва Камолиддин. Бехозд каби буюк бобларимизнинг бокийлика даҳлор иҳодий анъаналарига бориб тақалса не ажаб. Китобат санъати шоир ва мусаввирнинг ҳамкорликдаги меҳнат махсуслидир. Абдулла Аканинг 1971 йилдаFaifur Fulyom nomidagi Adabiyeti va san'ati нашириётida чоп этилган ўша машҳур "Рӯҳим" шеърлар китобидаги расмлар муаллифи Жавлон Умарбеков бўлган. Шеърларга хамоҳанг расмлар...

Севимили шоиримизнинг "Дилдан орзу айлар эдим" деб бошланувчи шеъри бу дўстлик ва иҳодий ҳамкорлик хануз давом эттаётганидан дарак беради.

17 октябр куни ўзбекистон тасвирий санъат галереясида ўзбекистон халқи рассоми Жавлон Умарбековнинг "Ифорли түйгулар водийси" деб номланган чизматасвир ва рангтасвир асарлари кўргазмаси очилди. Кўргазма бошланишидан аввал галереянинг мажлисли залидаги Жавлон Умарбеков иҳодига бағишланган матбуот ахжумани бўлди. Унда кўргазма муносабати билан ўзбекистон Бадий академияси томонидан чоп этилган "Ифорли түйгулар водийси" каталог-монографияси музалиффлари сўзга чиқиб, санъатшунсо журналистлар ва музхисларни бадий киммати хакида сўзлайди.

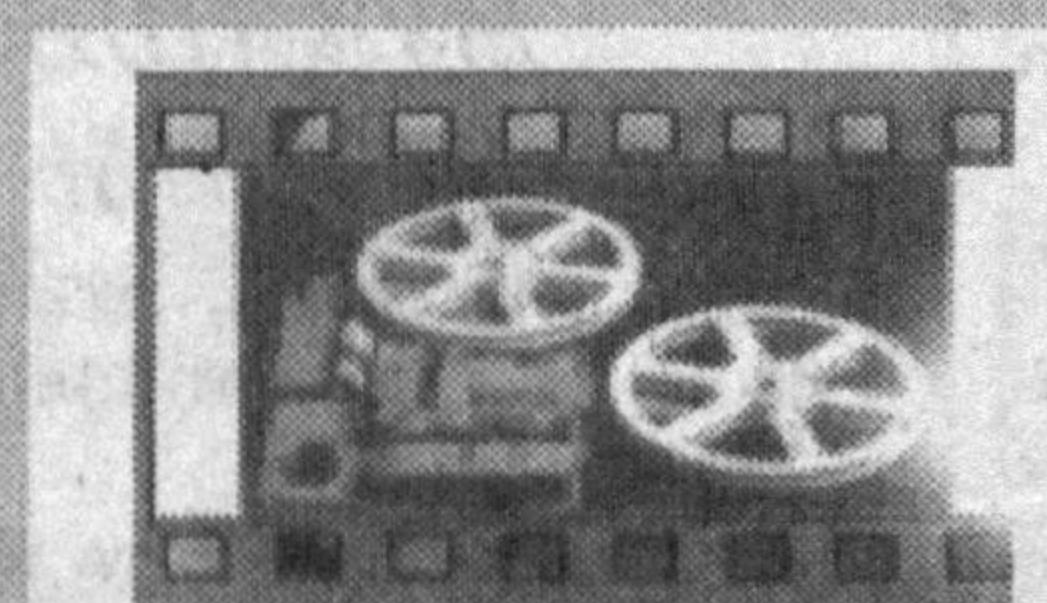
Кўргазма машҳур мусаввир таваллудининг 60 ийларидаги Жавлон Умарбекov иҳодий турни турнида роатилган 250 дан зиёд рангтасвир ва чизматасвир асарлари наимойши этилмоқда.

Махобатли галереянинг бутун иккичи

каватини Жавлон Умарбекov асарлари тўлдири турнини хайратта солади. Бу хизилакам меҳнат эмас. "60 йил давомидаги айтмоқчи бўлган гапларин мана шу асарларда ифодаланган", — дейди мусаввирнинг ўзи.

Кўргазма давом этмоқда.

Рустам МУСУРМОН

Ўзбек кинематографчилари яратातт

ган кўпинга фильмлар эндилиқда мутахассисларнинг ҳам музхисларнинг ҳам эътироғига турни турнида турни мамлакатларнинг ҳам яққол кўрсатди.

Ёш иҳодкорларнинг дебот ишлари ва талабалар иҳоди наимойши этилган Алматидаги "Шакен юлдузлари" фестивалида режиссер Мансур Адҳуоликовнинг "Робия" киска метражли фильмга дилом берилди, Елқин Тўйиевнинг "Орзулар ортида" фильмга эса "Тўла метражли ён яхши бадий асар" сифатидаги мукофоти сазовор бўлди.

Майликум, режиссер Мусоқовнинг "Ватан" фильмни томошабинлар ва мутахассислар жуда яхши кутиб олдилар, матбуотда

Пойтахтимизда Корея Республикаси маданияти кунлари бўйиётди. Маданият ҳафталиги ўзбекистон Бадий академияси Марказий кўргазмалар залаиди очилган юртимизда истиқомат килаётган корей操演 рассказоми асарларидан иборат бадий ва фото кўргазма билан ўтказилди.

Мазкур кўргазмада хам Светлана ва Искра Шин, Леонид Кан, Галина Ли, Мир Хегай, Владимир Шин каби моҳир мўйжалам соҳиблари билан бирга Ина Хан, Ольга Шин, Евгений Пак, Дмитрий Лигай

сингат килган бўлса, юртимизда 1998 йилдан бўён ўтгандан Корея Республикаси маданият кунлари ҳамкорларимизга қардosh халқнинг тарихи, гўзлар ва беткорар урфодатлари, мафтункор мусики санъати хакида тўлоқонли маъмуотта эга бўлиш имконини бермоди.

Мазкур кўргазмада хам Светлана ва Искра Шин, Леонид Кан, Галина Ли, Мир Хегай, Владимир Шин каби моҳир мўйжалам соҳиблари билан бирга Ина Хан, Ольга Шин, Евгений Пак, Дмитрий Лигай

сингат килган бўлса, юртимизда 1998 йилдан бўён ўтгандан Корея Республикаси маданият кунлари ҳамкорларимизга қардosh халқнинг тарихи, гўзлар ва беткорар урфодатлари, мафтункор мусики санъати хакида тўлоқонли маъмуотта эга бўлиш имконини бермоди.

Мазкур кўргазмада хам Светлана ва Искра Шин, Леонид Кан, Галина Ли, Мир Хегай, Владимир Шин каби моҳир мўйжалам соҳиблари билан бирга Ина Хан, Ольга Шин, Евгений Пак, Дмитрий Лигай

сингат килган бўлса, юртимизда 1998 йилдан бўён ўтгандан Корея Республикаси маданият кунлари ҳамкорларимизга қардosh халқнинг тарихи, гўзлар ва беткорар урфодатлари, мафтункор мусики санъати хакида тўлоқонли маъмуотта эга бўлиш имконини бермоди.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

КОРЕЯ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

мамлакатимиз хамда Корея ўтрасидаги алоқалар узоқ асрлик тарихиага эга эканни, ҳар иккаки халқнинг миллий фазилатларида самимийлик, меҳнатсеварлик каби ўтказаш жиҳатлар кўп эканни таъкидладилар. Истиқол юлларидаги мамлакатларимиз ўтрасидаги ўзаро дўстонга муносабатлари янада янги, юқсаногонага кўтарилигани ёзигорга лойидир.

Ўтган юллар мобайнида Жанубий Кореяда бўлиб ўтган ўзбек мусаввирлари ва фотостудияларининг кўргазмаси, санъат усталини ва ижорчи ўшар иштирокидаги концертлар корейс操演 санъатимиз ва маданиятимиз хакида тасаввурининг тобора бойишига

сингат килган бўлса, юртимизда 1998 йилдан бўён ўтгандан Корея Республикаси маданият кунлари ҳамкорларимизга қардosh халқнинг тарихи, гўзлар ва беткорар урфодатлари, мафтункор мусики санъати хакида тўлоқонли маъмуотта эга бўлиш имконини бермоди.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқидлашича, тўқиз 1998 йилдан бўён ўтказилувчи

Корея маданияти кунлари иккичи халқ, ўтказидаги маданият ва дўстонга алоқаларнинг янада мустақаммаланишида мухим омили саналади.

Юртимиздаги Корея маданияти марказлари ушумаси вакили Сергей Кимнинг таъқ

Эрмамат НУРМАТОВ

ТАШРИФ

Йиллар хукмин ўтказар экан,
Кетиб борар тандан мажоли.
Лекин умид субхарни шашы,
Куни ўтмас одамдан холи...

Бошда турар зурриеллари,
Шогирдлари күнгил сўрайди.
Шунда ялоҳа дард кетар нари,
Лабзин шукрлари гурадай.

Йўқлаб келди бутун ногаҳон
Довруқ солтан мъубтабар олим.
Кутмаганди, рости, ҳеч қачон,
Гўё қўнди уйнга офтоб!

Үйдан гина қўларди ким ҳам,
Елкасида тоғдад ташвиши.
Аммо имон топа оларкани
Савобни хен айлаган киши...

Мехр голиб, муруват голиб,
Фараҳманд ел эсади сарин.
Мехмон уни бағрига олиб,
Ўзларига босар юзларин!

Бобо қалби нурдан мунаввар,
Қўзларида жилоланар нам.
Шод бўлмасди, ахир, бу қадар
Ёмби тоғиб олганнада ҳам!

Дуога кўл очар сурурда,
Тилиагида эзгулик ифшон:
— Камлик кўрманд, болам, умрда,
Аллоҳ сизни қўлласин ҳар он!

Олим ушбу ташрифи билан
Асло отдан тушиб қолмади.

КАНОПЛАР БОҒЛАСИН
ОРЗУГА ЖУРГАДИ

Комиллигин эли олди тан,
Қутарилди янада калди...

ФАЛСАФА

Орагим мисоли гулнинг ярғи,
Муқимдир тоабад бокира шабнам.
Ҳеч раво кўрманинг губорни, даги
Ногаҳон изғирин аёзини ҳам!

Ўшалар забтидан кўйганинг рост,
Озурда дил заҳми битмаган алжол.
Бошдан кечирганим табибларга хос,
Үйтим тинглангиз келмаса малол:

— Гурунгда хамирдек кўпмасин иғво,
«Монслик» сўзига бермантиз ургу.
Бусиз ҳам тўлиқи турбиди дунё,
Бусиз ҳам зиёта мухтожидир тўйигу...

Эзгулик васифдан бошлангиз гапни,
Эшпичи ҳаттоғи қўёш кувонсин.
Оламга татири мукаррам тафтии
Ҳазрати инсондан, бизлардан олсин!

Лабзининг кумрига бўлсиз илҳомчи,
Чаманини куршаган яхни аритсин.
Чўл қаърига сининг баини томчи,
Навқирон озорни, гамни қаритсин!

Шиддатини кессин қайсан довулнинг,
Уйдан ер чизин сўқир хиёнат.
Мискин ўчигида чўт қислин кулини,
Қанотлини боғласин орзуга жуарбай...

Азалдан омонат умр деган жом,
Ким устун бўлубди дунёга, ахир?
Мангутир мөхрдан тувиғлан калом,
Мангутир яхшилиқ — илоҳий сехр!

ХАЙКИРИК

Расулуллоҳ (с.а.в.) имонсиз киши
яланочи оламга ўхшайди, деган эканлар.

Улар киёфаси чунонам турфа,
Бир хил бўёқ билан бўлмайди чизиб.
Лек нафс саркори майдонга сурса
Туарлар ягона сафра тизилиб...

Либоси ўхшамас мукоясада,
Ё кунун ёки пўрим кийинган.

лаб юрган мишибини кўриб қолди, ундан тургужона кәбакларигина билгандан
кейин тезлизни ошириди.

Холдан тойган Кунсулов бокишида
недир умид, недир илтиҳо бор эди. Ҳар
гал нигоҳ билан нигоҳи тўкнашгандага
оқиси эди. Икки қаватлиғи шиштин иморат
ховлисида машинадан тушираётгандага аёл
німадир демокрия бўлди, амма тили ай-
ланнади. Тез орада оплок кийинган хам-
ширлар уни замбидга ичкарига кўтариб
кетишиди. Анчайин шаддодлиги билиниб
турган дўмбоккинasi амировна бўюри:

— Узоқлаб кетманга, акамулла...

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

Асад ДИЛМУРОД

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири қолди. Ахир, яна озигина
чидаса асакаси кетмас, Кунсулов кўз

зарур мишибини ўхшайди, деган эканлар.

Зайнiddin шунчаки илҳайди, бекат
дўқончасидан маъданли сув олиб ичди-
да, машинаси эшигига оди. Аммо не-
гадир ўсири

Шу вақтгача жуда кўп хонанда-созандалар, санъаткорлар, расомлар ва бошқа санъатнишилари билан учрашиб, сұхбатлашишига мушарраф бўлдим. Лекин ҳеч қачон бу галгидек мени ҳаяжон босмаганди. Шунинг учун ҳам бу учрашувга узоқ тайёрладанди. Ҳатто бу одам билан сұхбатлашиши хаёлимга келтирганимдаёт салобати босиб туради.

Лекин уйлари остонасидан қадам болсанданоқ кўнглигимга хотир-жамлик инди. Ҳовлини кириб борар эканман, ҳақиқий ўзбекона турмуш тарзи, хонадон соҳибларининг самимияти ҳаяжонларимни тарқатиб юборди.

...Аслида мен Турғун Алимматов билан, аникроги, у киши дутор, танбур, като каби созларда чалган бетакорр куйлар билан ёшигимдан танишман. Отамга кўшилиб, радио тўлқинларидан таралган "Дутор нафоси", "Танбур нафоси", "Тановар", "Чоргот", "Эшвой", "Наврэзи Аҳам", "Эй, сабо", "Бузурк", "Кўйгай" каби куйларни мазза қилиб тинглардим. Ҳамон бу куйларни тинглаш дилимга таскин, ўзимга эса ором бағишлади. Одам боласининг бармоқлари шундай сехрли оҳангларни ижод қилаётганидан ҳайратта тушасан киши. Ана шундай сехр, мўжизиганинг ижодкори билан эса орадан қариб 30-40 йиллар ўтиб юзма юз учрашиб турибман.

Дастлабки саволим мақом ҳақида бўлди.

— Бугун мақом тингловчилик, ўзбек ҳалқ қўшиклигига иштиёқ-мандлар, айниқса, ёшлар орасида у кадар кўп эмаслигининг сабаби нимада, деб ўйлайсиз?

— Аввало, мақом куйларини санъат билан чиройли чалиш керак, ана ўшанда одамлар ўшилтилар. Кейин мақом фасатат "а-а" ёки "о-о" деган эмас. Ашулани ўзига хос ноҳия-қочиримлар билан, гўзлар ижро этиш керак. Ҳақиқий санъат хамма вакт ўз муҳисинларни топади. Муҳисининг ёмони йўл. Гакат тингловчига мақул бўлдиган килиб, ширали, ёқимили чала билишига. Куй шундай чалишини керак, созандонгидан ёзлон қилинимаса ҳам одамлар услубидан билбўл оладиган бўлсин. Нокамтарини бўлса, ҳам айтади, қайси бир кўйин чалмай, буни Турғун Алимматов чалган, деб айтишга аргизтулар бўлишига ҳаракат килимсан. Ҳамма созандан ҳам ана шундай фикр билан ижод килиши лозим. Ҳалқа маъқул санъаткор бўлиш осомасиз.

— Турғун ота, сиз танбурда, дуторда, сатода ҳам бирор макорат билан чала оласиз. Эшитишимича, бошқа созларни ҳам чалишини биларсанисиз. Айтинг-чи, ҳақиқи биринчи ўргангансиз?

— Ўзбек мусикаси дутордан бошлаши керак, соз ўрганинг ҳам. Шунинг учун ҳақиқий созандон бўлман, деган одам дуторни чохлини бўлшиз лозим.

Энди ўзимга келсақ, албатта, кўнимга олган илк созим дутор бўлган. Отам раҳматли дуторни жуда яхши чөтарилилар. У кишининг иккита дуторлари бўларди: биттаси чойхоналариди, биттаси уйда осиғлилар турарди. Одамлар "Алимматдан бир кўй ўшилтилар", деб узок-яқиндан чойхонага ўтилганишиди. У пайтларда ёш бўлса эдим, чойхонада отамнинг атрофлариди ўралашид юрадид. Отамнинг куйларини тебранин тинглаб "раҳмат, барака топин", деганларини кўп ўшилтиганим.

Үйда ҳам отамнинг ёнларига кириб

муисика кетмасди. Охири, ёш томошибинлар театрига кириб бордим. Оркестр машқ килиётган экан, раҳбарга созандар бўлиб ишламоқилигимни айтдим. Сурб-суриситрага, мени театр оркестрига скрипачи килиб қабулиниши. Ана шундан созандалик фоалиятим бўлсанларди.

Бўёғи уруш бошланни, жангта киришимга тўғри келди. Агар бу хақда гапидиган бўлсам, алхода бир достон бўлади. Онамнинг баҳтига яраланиб, юртимга қайтиб келдим. Кейин Мукимийномидаги мусикий театрга ишладим. Уршадан сўнгига фоалиятим бевосита радио билан болнганди. Бу ерда Юнос ота раҳбарлигида мақомлар, ўзбек ҳалқ қўшиклиари билан жиддий шугулландид. Қанча кatta санъаткорлар билан ижод килдим бу ерда.

— Турғун ота, боя гапира туриб "онамнинг баҳтига" деган жумлани ишлатдингиз...

— Ха, дунёда ҳеч ким онага тенг келомас экан, онанинг ўрини ҳеч ким босолмас экан... (Бу гапларни айтётгандан 85 ёшли санъаткорнинг кўзларидан ёш калди. Онаси ёдига тушганди). Мен

тўтиёдег суртдим. Эрта тонг, шошиб-шошиб ўтига яқинлашманд. Шунда узодкан онамини кўрдим. Сутга чиккан киммидир келётганимни айтган экан. Онагинам кувонганидан совуқ кунда бошланг, обёянгандир юргиб келарди. Бир-биримизни кучоқлаб қанча турдик, ёдимда йўқ. Атофимизда одамлар ўтиб туарар, кимлардир нималардир дер, лекин куломига ҳеч нарсани ўшилтасди. Бутун вужудим факат онамнинг таллиниади. Ӯша дакикалар ҳали ҳам кўз ўнгимда анник-тинни пайдо бўлади. Узимнинг фарзандларни кўпайтиб, улгайшмага, онанинг ўша дамдига ҳолатини тушундид, тушундид мөхорим янада ортди.

— Албатта, мақом билан радиога ишга келганингиздан сўнг жиддий шугулланда бошлагансиз. Бунда ишустозингиз Юнос Ражабий бўлган бўлсалар керак?

— Ха, дунёда ҳеч ким онага тенг келомас экан, онанинг ўрини ҳеч ким босолмас экан... (Бу гапларни айтётгандан 85 ёшли санъаткорнинг кўзларидан ёш калди. Онаси ёдига тушганди). Мен

чаладиган бўлишган. Агар ногонининг курку ўзи билан кўй икро этилса, энг яхши мусиканини ҳам ҳеч ким ўшилтигани.

Мусикя юракни қўшиб чалиш керак...

Кези келганда айтib кўяй: мени эгла радио танитиди. Радиодаги чикишларни мөвониста, "жонни" бўларди. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Хосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.

— Билишинича, турмуш ўтргонгиз яхшигина ашула айтган эканлар...

— Ҳа, Ҳосият (илоҳо жойи жанната) келиб, Лондон кўчларни бўйлап репетицияга кетаётгандик. Каршиимизга иккичи келиб тўхтади. Улар ўзбекистон ваколатхонаси ходимлари экан. Иккичи концерт беришимиши эшигитиб, жуда хайрон бўлишиди. Кейин улар ҳад жоннинг таллигате келишиди. Бир ярим соат да вомиди билан мени санъаткорни бирга оғизлиниади. Ҳаммамиз астойдил меҳнат қиласардик.</

